

Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33307>

Öz

Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i, **uyarlama** yöntemiyle Türkçeye kazandırmı? bir psikolojik ölçme aracıdır. Ölçek, yeti?kin bireylerin **prososyal davran??** e?ilimlerini ve düzeylerini de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ba?c? ve Öztürk-Samur tarafından 2016 yılında ger?ekleştirilen bu çalı?ma, ölçe?in Türkçe popülasyon üzerindeki psikometrik özelliklerini, özellikle **geçerlik** ve güvenilirlik yap?sın? incelemiştir. Ölçek, 16 maddeden oluşmakta olup tek boyutlu bir yapı sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Prososyal davran??, Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i, Ölçek uyarlaması, **Geçerlik**, Güvenirlik, **Do?rulayc? Faktör Analizi**, Sosyal psikoloji.

Yazarlar

Burcu Ba?c?, Ay?e Öztürk-Samur.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, yeti?kin bireylerin ba?kalarına yardım etme, paylaşma ve işbirliği yapma gibi olumlu sosyal davran??ları kapsayan **prososyal davran??** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, özgün ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlayarak, araştırmacılar için kullanılabilecek bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle eğitim psikolojisi ve sosyal psikoloji alanlarında, prososyal e?ilimler ile diğer psikolojik yapılar (örneğin, empati, ahlaki gelişim) arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla kullanılabilir.

Yapı

Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i, **prososyal davran??** yap?sın? ölçmektedir. Bu yapı, bireyin d??arından herhangi bir ödül beklemeden ba?kalarının iyiliğini amaçlayan gönüllü davran??ları ifade eder. Ölçek, bu davran??ları sıklıkla ve yoğunluğunu de?erlendirmeye odaklanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda ölçe?in **tek boyutlu** bir yapı gösterdiği belirlenmiştir. Bu, ölçekteki 16 maddenin tamamının tek bir temel prososyal e?ilimi temsil ettiğini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **Do?rulayc? Faktör Analizi** (DFA)

gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu modelinin verilerle kabul edilebilir düzeyde uyumlu oldu?unu ortaya koymu?tur.

Hesaplanan uyum indeksi de?erleri ?unlard?: $\chi^2 = 430.84$, $X^2/sd = 4.14$, $CFI = 0.93$, $NNFI = 0.92$, $NFI = 0.92$ ve $GFI = 0.85$. Bu de?erler, özellikle CFI ve NFI gibi indekslerin 0.90 s?n?r?n?n üzerinde olmas? nedeniyle, tek faktörlü yap?n?n geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??mas?, uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olmas?na ra?men, sunulan kaynak içerikte spesifik güvenilirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) belirtilmemi?tir. Ancak, çal??man?n ba?l??? ve metodolojisi, iç tutarlılık analizlerinin yapıld???n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarlılı???n? ve kararlılı???n? ifade eder. Bu ölçe?in, **uyarlama** sürecinde Türk örnekleminde tutarlı sonuçlar üretme potansiyeli hedeflenmi?tir. ?lerleyen çal??malarda test-tekrar test güvenilirli?i gibi ek güvenilirlik yöntemlerinin de raporlanması önerilmektedir.

Faktör Analizi

Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i'nin faktör yap?s?, **tek boyutlu** bir model olarak test edilmi?tir. Bu modelin uygunlu?unu de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçe?in 16 maddesinin tek bir faktör alt?nda topland???n? do?rulam??t?r. Uyum indeksleri (özellikle $X^2/sd = 4.14$ ve $CFI = 0.93$) modelin veriyle uyumunun kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in kuramsal yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler

Age Group: Yeti?kin (Spesifik ya? aral??? belirtilmemi?tir.)

Population Details: Türk popülasyonu üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yapılm??t?r.

Test Methodology: Ölçek, 7'li **Likert** tipi derecelendirme kullanır. Yanıt seçenekleri 1 (hiçbir zaman) ile 7 (her zaman) arasında de?i?mektedir. Bu geni? aralık, yanıtlayıcıların prososyal davranış sıklıkların? daha ayrıntılı? ifade etmelerine olanak tanır. Ölçek 16 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik özellikler, Yeti?kinlik, 16 madde, Tek boyut, Uyum indeksi, **Prososyal**, Sosyal bilimler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: burcu.bagci.09@hotmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Bu ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere Ba?c? ve Öztürk-Samur (2016) tarafından yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Burcu Ba?c? ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Test Y?I? (Uyarlama Çalışması): 2016

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri aşağıdaki linkten erişilebilir: kefad.ahievran.edu.tr.

Kaynaklar

Aşağıda ölçeğin uyarlama çalışmasına ait temel referans ve ilgili kaynaklar listelenmiştir:

Ba?c?, B. ve Öztürk-Samur, A. (2016). Çocuk ve Yeti?kin Prososyallik Ölçeklerinin geçerlik güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kır?ehir E?itim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 59-79.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buraya bağlantıdır: yetiskin-prososyallik-olcegi-toad.pdf

Yeti?kin Prososyallik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde de?iştirilmemelidir. Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almadığından, bu bölümde

yaln?zca yap?sal bilgi sunulmu?tur.

Ölçek 16 maddeden olu?maktadır.

Derecelendirme 7'li **Likert** tipi olup (1= hiçbir zaman - 7= her zaman) ?eklindedir.

Ölçek, yeti?kin prososyal e?ilimleri tek bir boyutta ölçmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM